

československá psychologie

časopis
pro psychologickou
teorii a praxi

ROČNÍK XII

ČÍSLO 3

1968

ANTON JUROVSKÝ

60 rokov života a 40 rokov práce v psychológii

Generácia šesťdesiatnikov zaujíma v dejinách slovenskej vedy, kultúry, ekonomiky a politiky osobitne významné miesto. Po prvej svetovej vojne v novej Československej republike prichodilo jej po desaťročiach najúpornejšej maďarizácie a všestranného národného útlaku začať budovať život vo všetkých smeroch

temer z ničoho, doslovne na úhore národa roli dedičnej. Tejto generácii — najmä jej najagilnejším a najprogressívnejším jedincom — patrí nehynúca zásluha, že v priaznivejších podmienkach I. ČSR, za pomoci českej inteligencie a pracujúcich, za výdatnej stimulácie českej vedy a kultúry uvoľnila sa vitalita slovenského národa a na jednotlivých úsekoch života vytvorila také základy, na ktorých až mohlo vyrastať bohatá, diferencovaná súčasná slovenská skutočnosť, akej sme dnes svedkami.

Univ. prof. PhDr. Anton Jurovský, DrSc., je jedným z typických predstavitelov tejto generácie, ktorý celým svojím štyridsaťročným vedecko-pedagogickým — spoločensky vždy angažovaným pôsobením stal sa jedným z jej najvýraznejších priekopníkov, tvorivým rozvíjateľom, učiteľom, propagátorom a organizátorom v jednej osobe.

Narodil sa 26. marca 1908 v horskej obci Ulanke pri Banskej Bystrici v rodine robotníka tamojšej papierne. Ašpi-

račná úroveň priemernej robotníckej, dedinskej rodiny v ktorej vyrastal, bola značne pozdvihovaná povedomím rodičov, že majú šikovné — nadané deti. Aby im mohli poskytnúť k rozvoju čo najviac, otec trávi 17 robotníckych rokov

Toto číslo bylo redigováno dr. D. Kováčem, ředitelem Ústavu experimentální psychologie v Bratislavě a jeho spolupracovníky.

v USA. A tak zo 6 detí štyria získavajú vysokoškolské vzdelanie a štyria z nich uplatnili sa ako tvoriví pracovníci na rôznych úsekoch kultúrneho života.

Náš jubilant po ukončení 6. tr. ľudovej školy v rodnej obci, v rokoch 1920 až 1928 absolvuje klasické gymnázium Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici. Už od týchto rokov sa začínajú výrazne prejavovať základné črty osobnosti A. Jurovského: aktivita v spoločných — kolektívnych veciach, potreba prejavovať sa a konať veci s plným zaujatím. Ako nadpriemerný študent vždy mal čas na činný, kultúrno-spoločenský a športový život tak medzi mladými v rodnej obci Uľanke (odkiaľ denne dochádzal do školy), ako aj na gymnáziu, kde začal veľmi skoro vystupovať ako aktívny organizátor študentských podujatí a v posledných dvoch triedach vo funkcii predsedu študentského samovzdelávacieho krúžku, čo v tých časoch malo prirodzenú autoritu nielen medzi študentstvom, ale i uznanie v profesorskom sbore. — Vo vyšších triedach gymnázia bol silne literárno-humánne orientovaný (i keď silnejšie sa u neho súčasne prejavovali i technické záujmy a zručnosti) a vtedy uverejňuje niekoľko literárnych prvo-*tín* — poviedok vo vtedajších spoločensko-literárnych časopisoch („Vesna“ a i.). — Vhodné podmienky k formovaniu svojej osobnosti mal tiež v priaznivom ovzduší strednej školy a mesta. Z gymnaziálnych učiteľov najväčší vplyv na neho mal triedny profesor slovenčiny — nemčiny Antonín Pechan, a to ako pedagóg - odborník, i ako človek - vyhranená osobnosť. V študentskom kolektíve školy bolo viacero aktívnych a ambiciózných typov (jeho spolužiakom bol napr. literárny kritik A. Matuška, matematik M. Seberinyi atď.). To prispievalo k živým a vecným výmenám náhľadov, vzájomnému pozitívnemu i negatívnemu ovplyvňovaniu mladých, k ich vyrovnávaniu sa so súčasnými spoločenskými, kultúrnymi i náukovými problémami doby a jej štýlom života. — Možno povedať, že A. Jurovský už na konci svojich gymnaziálnych rokov mal jasný nielen svoj budúci životný a profesionálny smer, ktorým sa chcel uberať, ale i aspiračné nivó.

Zrejme takáto záujmová, postojová a čínorodá profilovanosť naplno sa prejavila u A. Jurovského po prechode na Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, kde v rokoch 1928—1932 študoval filozofiu a slovenčinu (slavistiku), a kde cieľavedome kreuje svoj budúci odborný a profesionálny profil. Na fakulte vtedy pôsobil rad výraznejších odborníkov (J. Turdý — logika a supľovanie psychológie, J. Král — sociológia, etika; J. Hendrych — pedagogika; A. Pražák — literatúra, historická jazykoveda; J. Hanuš — staročeská literatúra), ale rozhodujúcim pre ďalší osobný vývin A. Jurovského k psychológii a v psychológii sa stalo ani nie tak štúdium na fakulte, ako práve v tom čase založenie bratislavského Psychotechnického ústavu pre Slovensko dr. Josefom Stavělom, neskôr docentom psychológie na Univerzite Komenského a potom profesorom na Karlovej univerzite v Prahe. Na základe vypísaného súbehu pre poslucháčov Filozofickej fakulty UK zo 6 uchádzačov je vybraný práve Jurovský za vedeckú pomocnú silu.

1. januára 1929 oficiálne nastupuje A. Jurovský miesto na Psychotecnickom ústave a od toho času je — ako sa hovorí — nepretržite pri psychologickom remesle. Hneď sa zúčastňuje na prácach riadených J. Stavělom pri štandardizácii testov (Bratislavský I-test) a metodík preberaných z cudzích literatúr. Po dvoch rokoch začína už sám vyšetrovať prípady a je rozhodnutý ostať pri psychológii ako svojom životnom povolání.

V Bratislave v tom čase nebolo dosť možností teoreticky a metodicky prehĺbiť sa v psychológii tak, ako to vyžadovalo jeho pracovisko. Preto v jeseni 1931 (na základe štipendia Slovenskej krajiny) odchádza na trisemestrálny študijný pobyt do Londýna, kde na Kings College počúval prof. Bartletta, Avelinga a na University of London College C. Burta, ktorý naň zapôsobil mimoriadne silne. Po návrate z Londýna po doplnení prehľadu svetovej literatúry o psychológii osobnosti, diagnostikovaní, od letného semestra 1932/33 začína so sústredenou prípravou svojej dizertažnej — doktorskej práce. Nápomocná bola mu pritom celková atmosféra, panujúca vtedy na Psychotechnickom ústave, na ktorý medzitým prišiel mladý absolvent pražskej univerzity Dr. J. Čečetka, a kde okrem toho pôsobili ako lekár Dr. Rosival a dvaja poradcovia (odb. učiteľ J. Schultz — pre remeselnícke povolania a profesor J. Pok pre výberové štúdium). Ústav žil veľkým pracovným i študijným tempom, pričom jeho riaditeľ Dr. J. Stavěl, ako odborník rozhladený po vtedajšej psychológii vo svete, popri rutinnej práci silne akcentoval a požadoval teoretické štúdium. — Na záver svojho štúdia na FFUK podáva A. Jurovský dizertačnú prácu na tému „Teória záujmov a metóda ich zisťovania“, v ktorej sa teoreticky vypořádaval s problematikou a priniesol výsledky výskumu, ktorý uskutočnil na bratislavských školách s vlastnou výskumnou metodikou. Dňa 2. februára 1933 bol promován na doktora filozofie.

Po ukončení štúdia mladý doktorant Anton Jurovský dostáva sa do významnej etapy svojho života, v ktorej sa prejavili pre jeho osobnosť aj v budúcnosti tak charakteristické črty, a ktoré vzbudzujú obdiv a rešpekt: neobyčajná húževnatosť a systematičnosť vo vedeckej práci, zapájanie sa do bádateľsky a spoločensky nielen aktuálnych, ale priam angažovaných úloh. Neúnavná bola jeho prednášková a organizačná činnosť nielen pre odborníkov, ktorí ju každodenne potrebovali (učitelia, pracovníci na úseku ekonomiky, zdravotníctva), ale aj pre širšiu verejnosť, najmä rodičov. Už od tých čias obdivuhodne bohatá je aj jeho vedecká a popularizačná literárna produkcia (270 vlastných prác, z toho 122 v odborných časopisoch, 76 populárnych článkov, 10 samostatných monografií, 5 monografií ako spoluautor a i.). Typickou črtou A. Jurovského je, že ľahko, zrozumiteľne, ba priam v „čistopise“ vždy formuloval myšlienky, zaujímavovo až sugestívne prednáša, a čoskoro sa stáva verejne známym a uznávaným reprezentantom psychologickéj vedy u nás. Značne prispeli k tomu i dve vydania jeho prvej knižnej publikácie „Psychologické základy výchovy“ (1934, II. vyd. 1935). Odvtedy je jedno dostatočne známe, že A. Jurovský nikdy, resp. temer nikdy neodmieta, keď ide o požiadavky kladené na odbor, keď sa nazdáva, že pomôže spoločenskému uplatneniu sa psychológie. Ale takáto zápalistá impulzivnosť v práci mu v neskorších rokoch prináša i závažnejšie problémy. A potom ho vidíme vlastnú prácu si vážne prehodnocovať, ale nikdy nedemobilizuje. Psychológiu zvolil si ako povolanie a nielen ako nejakú profesionálnu živnosť.

V školskom roku 1936/37 Ministerstvo školstva udeľuje mu Denisovo štipendium k 2-mesačnému študijnému pobytu v Londýne, kde si dopĺňa literárne štúdium k novým monografickým projektom a naväzuje pracovné kontakty s anglickým inštitútom priemyselnej psychológie. — Potom absoluuje 6-mesačné štúdium na parížskej Sorbone ako riadne zapísaný poslucháč. Navštevuje prednášky prof. Janeta, Guillauma a v priamom styku je s prof. J. Lahym, vedúcim psychotechnického laboratória železníc Paríž-sever, ako aj s prof. H. Wallonom,

s ktorým konzultoval tému svojej neskoršej habilitačnej práce „Utváranie osobnosti dieťaťa“.

Z týchto čias osobitne treba spomenúť Jurovského iniciatívu v dvoch smeroch:

R. 1935 v rámci sociálnych zariadení mesta Bratislavy založil pri Charitase Výchovnú poradňu pre deti, ktorú viedol do r. 1939 a ktorá mu popri psychologických vyšetreniach na Psychotechnickom ústave priniesla nové problémové skúsenosti i v diagnostikovaní, a konkretizáciu jeho vedeckej tvorby.

R. 1937 je poverený v spolupráci so Slovenským ústredím starostlivosti o mládež zorganizovať poradne pre voľbu povolania na Slovensku. Tak začína sa s realizáciou projektu, k životu ktorého postupne prispel rad ďalších spolupracovníkov A. Jurovského. Po niekoľkých rokoch vzniká v prevážnej väčšine okresov Slovenska sieť poradní, kde funkciu poradcov vykonávajú odborní učitelia a stredoškolskí profesori, pripravení v rámci 2—3 týždňových odborných školení. Tým bol položený základ ďalšiemu významnému smeru uplatňovania psychológie v spoločensko-ekonomickom živote na Slovensku, kde si psychológovia až podnes uchovali iniciatívu. Ideou A. Jurovského bolo vytvoriť na Slovensku viacero regionálnych centier psychologickéj práce v poradenstve a pri výbere ľudí, obsadených odbornými psychológmi. V duchu tejto línie a z jeho podnetu v roku 1946 vzniká odbočka Psychotechnického ústavu v Košiciach s pôsobnosťou pre východné Slovensko.

Ďalším významným medzníkom v živote A. Jurovského boli roky 1937/38, kedy ho prof. Tvrдый namiesto seba poveruje prednášaním a seminárom na vtedajšej Pedagogickej akadémii a v dohode s prof. Tvrдыйm dokončuje svoju prácu „Utváranie osobnosti dieťaťa“, ktorú na jar 1938 podáva ako svoj habilitačný spis. Habilitačné pokračovanie bolo ukončené v januári 1939, vo februári je menovaný docentom a 1. VII. 1939 mimoriadnym profesorom psychológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského.

Už v priebehu habilitačného procesu dostávali politické udalosti známy spád a v jeseni doc. Dr. J. Stavěl, zaiste pod tlakom politikých okolností, sa vzdáva svojho postavenia na UK i v ústave a na jeho odporúčanie vedením ústavu je poverený doc. dr. A. Jurovský. Ale aj on čoskoro — po menovaní mimoriadnym profesorom — vzdáva sa vedenia Psychotechnického ústavu. Ale po troch rokoch, začiatkom 1942, opäť sa ho ujíma po odchode dr. B. Vanču za riaditeľa novozriadeného Školfilmu.

V r. 1942—1947 A. Jurovský ako profesor psychológie na FFUK a externý riaditeľ na ústave vytvorí pre slovenskú psychológiu šance, ktoré čoskoro priniesli svoje plody a to i napriek vojnovým rokom. Psychotechnický ústav bol vtedy jedinou platformou organizovaného života v psychológii na Slovensku s možnosťou rozvoja. FFUK v tom čase okrem pedagogicko-teoretického vzdelania a akceptovania — forsírovania empiricko-experimentálnych prác na seminároch a pri dizertačných pokračovaniach nič viac nemohla poskytnúť. Bázou i liahňou teoretického kvasu a aplikačnej práce bol Psychotechnický ústav. V rozpätí jedného desaťročia (1940—1950) vďaka šťastnému výberu dorastu (začínali temer do jedného ako vedecké sily!), ambicióznejšej atmosfére na ústave, i pedagogickej starostlivosti prof. Jurovského na fakulte, vyrastá na Psychotechnickom ústave (ktorého vedenie od polovice r. 1947 prevzal M. Bažány) celá jedna pomerne početná a dynamická generácia psychológov, ktorá v neskor-

ších, pre psychológiu nepriaznivých rokoch vedela nielen udržať, ale i rozvinúť ju na nových ideových základoch v teórii i v aplikácii.

Svoju úlohu v tomto vývine nesporne splnili i tri, resp. štyri vydania učebnice „Psychológie“ od A. Jurovského, z ktorých najviac posledné, i keď vždy ešte v mnohom poznačené pozitivistickým prístupom k psychológii malo vysokú faktovú informatívnu hodnotu. V podmienkach Slovenského štátu v kruhoch duchovenstva vyvolávala odpor jeho „psychológia bez duše“.

S menom prof. A. Jurovského v týchto časoch sa spája ešte niekoľko významných udalostí. Vyhláškou SNR 1946/47 povolanie psychológa je upravené právnou normou.

Už cez vojnové roky sa začína spolupráca s Maticou slovenskou a v r. 1946 na návrh prof. Jurovského v rámci matičných vedeckých odborov kreuje sa i Psychologický odbor MS a zakladá sa časopis „Psychologický sborník“, ktorý za hlavnej redakcie A. Jurovského vychádza po tri roky a po r. 1949, po výjdení 1. čísla vo vydavateľstve SAVU zaniká ako dôsledok likvidátorských postojov k psychológii. Z tých istých dôvodov mal krátky život i Psychologický ústav Slovenskej akadémie vied, založený 4. I. 1949, pod predsedníctvom A. Jurovského namiesto administratívne zrušeného Psychologického odboru MS.

Všetok mnohonásobne umocnený rozmach slovenskej psychológie po r. 1945 možno pochopiť iba na pozadí podmienok, ktoré vytvorila pre život Slovenska obnovená ČSR. Ešte r. 1945 znova naviazal prof. Jurovský prerušené styky s českými psychologickými pracoviskami a pracovníkmi v Prahe a v Brne. Od toho času ako neúnavný a vždy aktívny partner stojí pri každej závažnejšej akcii dotýkajúcej sa psychologického života v ČSSR. Podporuje nielen formálne, ale priam intenzívne priateľskú a bratskú spoluprácu i tvorivú konfrontáciu slovenských a českých psychológov.

V priebehu nasledujúceho pre psychológiu a prof. Jurovského nie ľahkého desaťročia (1948—1960) života na FFUK spája sa s jeho menom ešte niekoľko významných udalostí, ktoré ďalekosiahle ovplyvnili jej vývin. Od šk. r. 1948/49 v kooperácii s Prahou a Brnom realizuje jednodoborové štúdium psychológie na FF Univerzity Komenského a účinne spolupracuje pri odbornom a kádrovom dobudovávaní Katedry pedagogiky a psychológie (vedenej prof. Čečetkom). Navrhol a zorganizoval Psychologický ústav ako samostatné vedecko-výskumné pracovisko v rámci FFUK, ktorý začal svoji činnosť rozvíjať od novembra 1957. V rokoch 1955—1958 zastával funkciu predsedu vedeckej rady novozriadeného Psychologického laboratória SAV. V r. 1957 stáva sa v zakladajúcej sa Slovenskej psychologickej spoločnosti jej prvým agilným predsedom. Takisto podieľa sa na založení Československej psychologickej spoločnosti a pracuje v celoštátnych komisiách (pre pedagogiku — psychológiu pri MŠK, pre psychológiu pri ČSAV).

K závažnému zlomu v živote prof. Jurovského dochádza v roku 1958, kedy prekonáva vážne srdcové ochorenie. V roku 1959 na základe administratívneho rozhodnutia prechádza na Psychologickú výchovnú kliniku v Bratislave a od r. 1964 na Výskumný ústav psychológie a patopsychológie dieťaťa v Bratislave vo funkcii vedúceho vedeckého pracovníka, zástupcu riaditeľa a vedúceho oddelenia sociálneho vývinu dieťaťa. Po niekoľkých rokoch znovu nachádza sám seba, znova so sebe vlastnou vervou aktívne sa zapája do neobyčajne diferenc-

covaného vývoja slovenskej a českej psychológie. Od roku 1965 stáva sa predsedom Československej psychologickéj spoločnosti. Od roku 1966 ako externý vedúci buduje odbor psychológie a sociológie práce pri Čs. výskumnom ústave práce v Bratislave, je členom vedeckej rady Povereníctva kultúry, členom celého radu komisií, redakčných rád, väčšiny vychádzajúcich psychologických časopisov (Čs. psychologie, Psychológie a patopsychológie dieťaťa, Studia psychologica), neustále vystupuje ako jeden z najvyhľadávanejších prednášateľov a rečníkov nielen v rozhlase, televízii, ale i tak, ako kedysi, v mestách a mestechkách západu, stredu a východu Slovenska, ba i v českých krajoch. Je preň typické, že ako kedysi, tak aj teraz úmerne jeho neobyčajnej agilite rastie i jeho vedecká práca, rastie publikačná odborná i popularizačná tvorba časopisecká. Vychádzajú mu ďalšie monografie (Duševný život v spoločenských podmienkach — v dvoch vydaniach 1963, 1965; Kultúrny život mládeže v r. 1965). Dozrievajú nové, v ktorých sa usiluje syntetizovať vlastné materiálové príspevky a teoretické koncepcie k osobnosti, jej sociálneho vývinu v podmienkach rôznych spoločenských činiteľov a inštitúcií, ktorým v priebehu svojho plodného života venoval rad monografických prác časopiseckých i knižných (okrem už spomínaných — najmä: Súlad v rodinnom živote, 1946; Dieťa a disciplína, 1956 a i.).

Je naozaj ťažko stručne charakterizovať život a prácu prof. A. Jurovského v psychológii bez toho, aby sa pri ich neobyčajnej šírke a rozpätí, bohatosti a produktivite, neupadlo do schematičnosti. Ak by sme však to nezachytili, stratil by sa nám jeho najvlastnejší profil ako človeka, vedca, pedagóga, organizátora a neúnavného propagátora psychológie u nás, ktorej zasvätil celý svoj život, s ktorou prekonával roky neobyčajných vzostupov i kríz, a ktoré mu prinášali víťazstvá, uznanie, i kritiky a sklamanie. Vždy mu išlo a ide o rozvíjanie psychológie ako vedy nielen v úzkom regionálnom či nacionálnom rámci, i keď vždy sa usiloval aby psychológia a psychológovia vždy plnili svoju spoločenskú funkciu predovšetkým vo svojom prostredí. Avšak bádala, učil, organizoval psychologické pracoviská a psychológov, aby kvalitami svojej práce prerastali do medzinárodných relácií. Ku kladom prof. Jurovského treba pripísať, že mal a má rád ľudí. Rád žije v kolektíve a ako sa hovorí, veciam pospolitým. Vychoval väčšinu súčasne pôsobiacich slovenských psychológov, ale nevnucoval im svoje koncepcie a problémy. Preto z jeho rúk a popri ňom mohli rásť a vyvíjať sa rôzne typy osobností, ktoré obohatili a obohacujú paletu nášho psychologického diania.

Zo žičlivého srdca mu želáme veľa zdravia, pracovných úspechov i sviežosti v ďalšej tvorivej práci

J. Koščo

Zoznam najdôležitejších publikácií Antona Jurovského*)

1. Hlavné pôvodné vedecké práce

a) knižné

1. Utváranie osobností dieťaťa, Bratislava, 1939
2. Súlad v rodinnom živote, Martin, 1946
3. Dieťa a disciplína, Bratislava, 1955
4. Kultúrny vývin mládeže, Bratislava, 1965

b) štúdie a články

5. Americké testy povahových vlastností. Pedag. zborník I, 1934, 6, 225—237
6. Psychologický výber robotníctva v papierovej továrni. Organizace, I, 1937, 1.
7. Prejavy a príčiny ťažkovychovateľnosti. Pedag. zborník, V, 1938, II.
8. Motivácia dobrého a zlého pomeru mládeže k rodičom. Sociol. zborník, I, 1946 — 1, 14—54
9. Psychologické vyšetrenie vojenských invalidov v Bratislave. V Sborníku Invalidy Slovenska... Bratislava, 1947, 63—99
10. Vzťah detí k rodičom podľa hmotných pomerov a vzdelanostnej úrovne rodiny. Psychol. zborník II, 1947, 1, 6—21
11. The relations of older children to their parents. The Journal of genetic psychology, 1948, 72, 85—100
12. Pokus o meranie sociability. Sociol. zborník II, 1947, 1/2, 35—50.
13. Vlastnosti osobnosti v kladných a záporných reakciách druhých ľudí. Sborník prací Fil. fak. Brno, 1954, 39—67
14. Ohlas Gallovej frenológie na Slovensku začiatkom 19. st. Psychologické štúdie, I, 1956, 91—111
15. Príspevok k poznaniu obsahu a naliehavosti želaní u našej mládeže. Sborník psych. prací, Praha 1957, 249 —267
16. Poruchy správania u školských detí. Čs. pediatrie, XVII, 1962, 7/8, 632—637
17. Frekvencia kultúrnych činností u školskej mládeže. Čs. psychologie, 1962, 4, 327—346
18. Otázky frustrácie želaní u školskej mládeže. Psychol. štúdie IV, 1962, 147—168
19. Individuálne výchovné zákroky v kolektívnej výchove. (Spolu s K. Jurovskou.) Pedagogika, 1962, 1, 23—42
20. Výchovné problémy pohybovo neovládaných detí. V Sborníku: Psychologická výchovná starostlivosť. Bratislava, 1963, 45—56
21. Variácie filmového zážitku u mládeže. Sborník prací Fil. fak. Brno, XI, 1962, 117—133
22. Súčasný stav a výhľady našej vývinovej psychológie. V Sborníku: Problémy psychológie dieťaťa, Bratislava, 1964, 24—37
23. Hravé a zábavné činnosti u mládeže. V Sborníku: Určovanie duševného vývinu dieťaťa, Bratislava, 1965, 114—140
24. Mladí čitatelia novin. V Sborníku: Otázky žurnalistiky, Martin, 1965, 49—83
25. Zur Frage der psychologischen Besonderheiten verschiedener Kulturellen Betätigungen. In: Sozialpsychologie im Sozialismus, Berlin 1965, 153—159
26. Geschlechtsunterschiede in den kulturellen Betätigungen Jugendlicher. In: Biologische und kulturelle Grundlagen des Verhaltens. Göttingen 1965, 293—298
27. Skúmanie duševného vývinu. Psychológia a patopsychológia dieťaťa, Bratislava, 1, 1965, 5—15
28. Výskum socializačných procesov ako metodologický problém. Čs. psychologie, 1966, 5, 456—467

2. Hlavné práce odborné

a) knižné

1. Psychologické základy výchovy. Bratislava 1934, II. vyd. 1935
2. Psychológia. Martin 1942, II.—III. vyd. 1943, IV. vyd. 1949

*) [Výťah z kompletnej bibliografie prác A. Jurovského, ktorú zpracovala prom. knihovnička A. Okruhlicová a ktorý redakčne upravil D. Kováč.]

3. Psychológia osvetovej práce. Martin 1958
4. Duševný život v spoločenských podmienkach. Bratislava 1963, II. vyd. 1965

b) štúdie

5. Psychotechnika a duševná hygiena. Psychol. zborník II, 1947, 3/4, 216—232
6. Dvadsať rokov psychológie na Slovensku. Psychol. zborník, III, 1948, 1, 1—13
7. Ku psychológii vzťahov učiteľa k žiakom. Pedagogika IX, 1959, 6, 674—688
8. Otázky psychológie rozhlasu. V Sborníku: Otázky novinárstva, 1959, 171—208
9. Mladí rozhlasoví poslucháči. Čs. rozhlas, Bratislava, 1963, 1—83
10. Efektívne pracovné skupiny. Zkušenosti a úkoly psychol. práce ve výrobě, 2. vyd., Brno, 1966, 233—242
11. Využívanie sociálno-psychologických poznatkov v riadiacej práci. V: O metódach a štýle práce ved. pracovníka. Social. akadémia, Bratislava, 1966, 78—114
12. Vedecká organizácia práce a motivácia práce. V: Vybrané materiály, Čs. výskumny ústav práce, Bratislava, 1966, 140—176
13. Pracovná motivácia u moderného človeka. Psychologie v systéme práce s lidmi, Praha 1966, 54—59
14. Spoločenská začlenenosť dieťaťa ako činiteľ jeho duševného vývinu. Ťažko-
vychovateľné dieťa v škole, SPN, Bratislava, 1966, 15—37
15. Psychologické zretele osvetovej práce. Osveta 3, 1967, 1—14

3. Práce popularizačné knižné

1. Živnostenská mládež, jej poznanie a výchovné vedenie. Bratislava, 1944
 2. Ako vychovávať dieťa a mládež (s kolektívom). Martin 1957, II. vyd. 1959
 3. Kultúrne postoje občianstva. Osvetový zborník, I, 1957, 1, 32—45
 4. K analýze filmového zážitku u mládeže. Film a doba, XII, 1962, 12, 616—619
 5. Kultúrny profil našej učňovskej mládeže. Osvetový zborník 1965, 1, 1—13
- a vyše 100 ďalších článkov v časopisoch i novinách.